

Een probleem, postzegels en Drenthe

Olav Petri

Wanneer je in tijden van Covid-19 eens wat anders doet dan de gebruikelijke landen uitpluizen, dan kun je tegen iets aardigs oplopen. Zo liep ik aan tegen de combinatie van een probleem, postzegels en Drenthe.

HET PROBLEEM

Het probleem was een vraag die in 1864 actueel werd: bij welk land horen de hertogdommen Sleeswijk en Holstein eigenlijk? Dat is de tegenwoordige Duitse deelstaat ten noorden van Hamburg. In 1864 bestond Duitsland nog uit een hele rij losse staten, verenigd in de Duitse Bond die geleid werd door Oostenrijk. Ook Luxemburg hoorde bij de Duitse Bond en Willem III was wat dat betreft een Duitse vorst.

Door erfenissen, huwelijken van vorsten en koningskinderen en dat soort dingen kwamen gebieden soms bij een hele andere staat te behoren. Of een land als Engeland kreeg opeens een koning die uit Hannover kwam. De gewone man zou het worst wezen aan wie ze belasting moesten betalen, totdat in de XIX-e eeuw het nationalisme opkwam en de sentimenten bespeeld konden worden door politici.

In 1864 was het na een sterfgeval onduidelijk of Sleeswijk Holstein nu "Duits" was of "Deens". Denemarken hapte toe. De kwestie was zo ingewikkeld, dat de Britse premier Palmerston ervan zei: "Drie mensen weten hoe het zit, prins Albert, de man van koningin Victoria, maar die is overleden; een professor in Duitsland die gek is geworden en ikzelf, maar ik ben het helaas vergeten".

Duitsers en Denen werden tegen elkaar opgehitst, kanselier Bismarck is verre van onschuldig. Er kwam een oorlog van, gewonnen door Pruisen en Oostenrijk. De Deense verdedigingswerken werden bestormd en veroverd door soldaten met van die piekhelmen. Een Oostenrijkse vloot voer langs Gibraltar, door het Kanaal en versloeg de Deense bij Helgoland. Je kunt je deze wereld tegenwoordig niet meer voorstellen! Toch is het allemaal echt gebeurd.

DE POSTZEGELS

Onder de oud-Duitse staten zijn postzegels van de beide hertogdommen te vinden. Je ziet ze niet iedere dag. Leuk! Die werden al snel vervangen door zegels van de Noord Duitse Bond. Het deed even pijn. De latere keizer Wilhelm II trouwde met een Holsteinse prinses Augusta Viktoria, (of was het Viktoria Augusta?) pleister op de Deense wonde, ze werd oneerbiedig de "Holsteinse koe" genoemd naar een

populair ras. Tja, na de Eerste Wereldoorlog is de zaak op een degelijke manier aangepakt, prettig voor filatelisten, want de regio kreeg een volksstemming en eigen zegels. De meerderheid van de mensen in het noorden koos voor Denemarken en de grens ligt sindsdien een stukje naar het noorden. Er verschenen twee series postzegels die vaak afgestempeld zijn in de hoofdstad Flensburg, maar ook met leukere afstempelingen. De Michel Spezial catalogus geeft aan welke plaatsen Deens werden en welke Duits bleven. Keurige zegels, gedrukt in Denemarken, een opdrukje er ook nog op met de datum van de volksstemming en zo, de meeste zegels in twee tinten, dus aan één serie heb je niet genoeg.

EN DRENTHE DAN?

Dat zit zo: het loont de moeite om postzegels eens met een vergrootglas te bekijken. Zo werden verzamelaars van treinen helemaal blij toen er begin XX-e eeuw in China postzegels verschenen met een Chinese jong op een brede rivier met op de achtergrond een hele lange brug.

Wie goed kijkt, ziet dat de graveur een stoomtrein over de brug laat rijden. Sleeswijk Holstein kreeg een landschap op een postzegel. Je ziet een wat leeg heuvelland, een huisje en, ja, een Hunebed! Die Hunebedbouwers hielden niet op bij de grens tussen Drenthe en Duitsland. Hun constructies zijn in heel noord Duitsland te vinden en ook in Sleeswijk Holstein.

Iedere dag een leermoment, zei mijn vrouw altijd.